

Илия билъ първиятъ хайдукъ тукъ, преди него имало хайдуци само изъ България и западна Македония. Петре градъ, Рупелъ проходъ. Панайотъ билъ, каже, откровенъ, докато Раковски го научилъ да лъже, страшно, каже, лъготѣше. Любибратичъ, каже, е „курва“. Братътъ на Дучича. Илювото участие въ рускитѣ преходи при Орхание и Троянъ. Водилъ войскитѣ въ Софийско, Кюстендилско, Джумайско. Солунскиятъ Карадагъ, тамъ имало юруци, незнаели български, голѣмо гостоприемство, мусафирликътъ въ селата; турскитѣ коне. Билъ раненъ при Делиградъ, казва, че отъ сърби. Присмива се на сърбитѣ за тѣхнитѣ хвалби преди войната. Не може никакъ да пише. Азъ самъ подписахъ молбата му.

Писахъ писмо на Тоула и Златарски. Направихъ малка екскурзия съ Константиновича въ гората. Вечерята князътъ разправи за своята случка съ Layard: посетилъ брата си въ английската флота предъ Цариградъ, Layard съобщилъ за това въ Цариградъ (обвинилъ княза въ шпионство), вследствие на това Duke of Edinburg билъ отстраненъ отъ флота. Ненавистта на английската кралица къмъ своитѣ деца. Ески Загорската афера (nachrücken Radetzki's [настѣплението на Радецки]). Сцени изъ войната.

19/31 юлий, сѣбота. Цѣлиятъ день бѣхъ въ манастира. Сутринята отидохъ въ манастирската библиотека съ проигумена Кирила; тя се намира дълбоко въ партера къмъ рѣка Рила, и има около 100 ржкописа и 1000 печатни книги. Каталогътъ на Кирила съдържа много стари руски и грѣцки работи. Стѣлба, момче се катерѣше за ржкописитѣ, които сѣ нумерувани. Взехъ панегерика и други 8 ржкописа въ стаята си. Намѣрихъ глаголически отпечатъкъ върху коритѣ на Адриановия Св. Иванъ Златоустъ. Веднага захванахъ да си правя извлѣчения. — Подирь пладне съ Константиновича и пастора съставяхме на княза речта за тържеството въ Радомиръ, гдето е знамето на 3 доброволческа дружина отъ войната, съ което е падналъ полковникъ Калитинъ при Ески Заара; речта бѣше на български. — Малцина останахме. — И Масаловъ замина. Вечерята князътъ приказва за двореца, за града.

1 августъ/20 юлий, недѣля. Останахме сами, князътъ сутринята на 4 часа замина за Радомиръ, стигналъ на 11³/₄, презъ нощта трѣгналъ пакъ назадъ (отъ селото Рила съ кола). Днесъ е св. Илия, дойдоха малко поклонници, безъ съмнение въ околността ще да сѣ знаели, че князътъ ще бжде въ Радомиръ. Преди пладне направихъ малка разходка съ Крауса и Коха; сѣнчесто „банско“ мѣсто подъ манастира въ водопадитѣ на Рила. Обѣдвахъ съ Крауса, Коха и Константиновича и единъ офицеринъ, поручикъ Ястрембски отъ самоковската дружина (произнася болхари, ховори). Подирь